

siger Weise entgegengetreten sei. Ich bin umgekehrt der Meinung, dass ich derjenige war, "der die Verdienste seines Vaters vor und nach dessen Tode zur allgemeinen Anerkennung gebracht hat, und ich darf hinzufuegen, dass sein Vater so wenig gegen meine Friesen-arbeit eingenommen war, dass er mir zu wiederholten Malen selbst groessere Collectionen von Schaedeln zum Geschenk gemacht hat.

Seiner Zeit und an anderm Orte werde ich auf diesen unerhoerten Angriff zurueckkommen.

Leiden, 19 September 1895.

RUDOLF VIRCHOW.

JODOFORM-LAVEMENTJES BIJ DYSENTERIE.

Te Velp is de dysenterie epidemisch verklaard.

Dit berichtje, in het laatste nummer van dit *Tijdschrift* voorkomende, bracht mij op het denkbeeld een kleine mededeeling te doen omtrent een in Indië veel en door velen gebruikt middel bij de behandeling van dysenterie-lijdens: n.l. de jodoform-lavementjes.

Mogelijk zal het ook velen medici hier te lande niet onbekend zijn; doch daar ik het niet vind aangegeven in verschillende handboeken, noch o. a. in BECK's *Therapeutischer Almanach* 1895, zoo zou deze mededeeling allicht degenen, die thans tot de behandeling van zoovele zware zieken zijn geroepen, van eenig nut kunnen zijn.

Deze jodoform-lavementjes bestaan uit een suspensie van jodoform in een slijmige vloeistof, gewoonlijk: jodoform 3 gr. op 200 gr. solutio gummosa. Deze hoeveelheid is voor drie lavementjes, (dus elk lavementje van ongeveer 65 CC.) te geven één 's morgens, één 's middags, één 's avonds.

Zonder thans in beschouwingen te treden over de wijze, waarop deze kleine lavementjes werken, kan ik mededeelen, dat gewoonlijk binnen weinige dagen het bloed bijna geheel uit de ontlastingen is verdwenen en de voor den lijder zoo hoogst onaangename tenesmus zeer spoedig vermindert en verdwijnt, zoodat meestal in weinige dagen de frequentie van den stoelgang van 20 à 40-maal per etmaal is gedaald tot 3 à 4 maal; alsdan kan men met de lavementjes ophouden, daar zij hun plicht gedaan hebben.

De overige diaetetische en therapeutische hulpmiddelen bij de behandeling der dysenterie behoeft ik niet bespreken — men vindt ze in elk handboek — Oleum Ricini en Simaruba spelen zeker daarin wel de hoofdrol. Mij voldeed dikwijls zeer een Decoctum Simarubae met Extractum belladonnae.

's-Gravenhage, 26 Sept. '95.

C. L. BENSE.

Off. v. Gez. O. I. L. met verlof.
